

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

גליון מספר 307

י"ט תמוז
תשפ"ג

פרשת פינחס

דרך חיים

זרה? לא, דאתי מיוסף שפטפט ביצרו. והלא שבטים מבזים אותו ואומרים: ראיתם בן פוטי זה, בן שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה, יהרוג נשיא שבט מישראל? אלא, אי אבזה דאמיה מיוסף - אמה דאמיה מיתרו, אי אבזה דאמיה מיתרו - אמה דאמיה מיוסף. דיקא נמי, דכתיב: "מבנות פוטיאל", תרתי שמע מינה.

לשם פוטיאל ישנן שתי משמעויות, פיטום עגלים לעבודה זרה - יתרו ופטופט ביצר הרע - תכונת יוסף הצדיק. לחז"ל חשוב לייחס את פנחס דווקא ליוסף, משום שאותה קנאות לטהרת הקודש של מחנה ישראל נובעת דווקא מכוחו של יוסף. כשהרג פנחס את זמרי מיד נתכהן, וקיבל כהונה כאדם עצמאי. יש כהונה מאהרון כהן גדול, ויש כהונה מפנחס הכהן. יוסף הצדיק, ירא אלקים, דווקא הוא יכול להביא קנאות על קדושה באופן של הליכה עד הסוף. כל הכהנים הצדיקים בבית ראשון היו מנכדיו של פנחס, המיוחס לכהונה דרך יוסף מבני רחל. מכאן למדנו שגם הכהונה הגדולה לא בהכרח מיוחסת לבני לאה בלבד, אלא בשיתוף כוחם של בני רחל.

שבת שלום!

רחל אמנו לימדה אותנו מהו ויתור, בוותרת ללאה על הזכות להתחתן עם יעקב ולא ביישה אותה בליל הכלולות, אלא עוד מסרה לה את הסימנים ולא אמרה דבר. מלאה אמנם נראה כי יצא כל בית ישראל - מלכות, הנהגה, כהונה ועוד מעלות רבות, בעוד אצל רחל נראה כי הוויתור גרם לה להפסד כה רב בגשמיות ורוחניות. אלא שאם מתבוננים רואים כי אותן המעלות ממש יצאו גם מרחל אמנו, שהיא כלאה, בנתה את בית ישראל.

חז"ל אומרים (ילקוט שמעוני תורה פרשת שמיני רמז תקלא):

"אמר רבי אלעאי לא נתכהן פנחס עד שהרגו לזמרי דכתיב והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם".

מנין בא כח הקנאות של פנחס למעשה זמרי אותו אנו פוגשים בפרשתנו? חכמינו מיד מזהים את פנחס עם כוחו של יוסף (תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף קט עמוד ב):

"אמר רבי אלעזר: לעולם ידבק אדם בטובים, שהרי משה שנשא בת יתרו - יצא ממנו יהונתן. אהרן שנשא בת עמינדב - יצא ממנו פנחס. ופנחס לאו מיתרו אתי? והא כתיב: "ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה", מאי לאו דאתי מיתרו שפיטם עגלים לעבודה

העלון מוקדש לעילוי נשמת
אברהם (אנגלמן) בן משה אליהו ז"ל

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

ענוותנותו של ר' אריה ושפלות רוחו ניכרת היטב בצוואתו,
בה כתב:

"על זה אני מקפיד ביותר, שלא לבנות (על המצבה) יותר
משורת אבנים אחת פשוטה, לא כגזית, והמצבה לא תהיה
יותר משליש. והנוסח לא ישונה ממה שכתבתי: 'מ' אריה ליב
ב"ר בנימין בינוש המכונה הרב אריה לוין', ולא יוסיפו אפילו
תיבה אחת..."

שלא ידפיסו שום מודעה משום מוסד, רק בשם המשפחה:
'ר' אריה לוין מת"ת 'עץ חיים' המשתתף בצערם של אסירי
ציון'.

והלוויה תצא מביתי".

(דרך אבות עמ' רד)

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

ימים אלו שבין י"ז בתמוז עד ט' באב הינם ימי בין המצרים, על שם הפסוק "כל רודפיה השיגוה בין המצרים". לימים אלו יש דיני אבלות מיוחדים לזכר הימים הקשים שבין פריצת חומות ירושלים לשריפת בית המקדש- בית חיינו.

רחיצה בבריכה ובים- מותר בימים אלו ללכת לרחוץ בבריכה ובים, ומה ששגור בפי העם שהדבר מותר רק למי שהלך קודם לכן- אין לו מקור. אמנם כתבו פוסקים רבים כי ימים אלו ימי סכנה הם, כפי שאנו רואים לצערנו מדי שנה, ולכן יש להימנע ולהיזהר מטיולים ובילויים מסוכנים.

ברכת "שהחיינו"- אין מברכים בימים אלו את ברכת "שהחיינו", משום שלא ניתן להגיד עליהם "שהחיינו... לזמן הזה". אמנם דבר שאם לא יברך עליו יעבור זמנו, כגון אדם שנולדה לו בת- יברך עליו גם בימים אלה. יש שהתירו לברך בשבתות "שהחיינו" ויש שהחמירו. לעניין ברכת "שהחיינו" על פרי חדש- יש שבירכו ויש שאכלוהו בלא ברכת "שהחיינו" וישבו ובירכו על אותו מין אחר ט' באב.

חידוש בגדים- היום שאין שמחה מיוחדת בקניית ולבישת בגדים חדשים, כך שאין מברכים עליהם "שהחיינו", מותר לקנות ולחדש קודם ראש חודש אב. אמנם בבגדים יקרים ומשמחים יש להימנע מלקנותם או לחדשם. כן יש להימנע מלקנות טלית (אשר נחשבת כבגד) בימים אלו, אלא יקבלה בתורת מתנה עד אחר תשעה באב.

קניית דברים- דברים שיש בהם חביבות ויש לברך עליהם בשעת קנייתם "שהחיינו"- אין לקנותם, אמנם יכול להזמין קודם ראש חודש אב באופן שיגיעו אחר ט' באב. דברים שיש בהם צורך בסיסי אין בהם חביבות מיוחדת או שיש בהם צורך (רפואי או טכני) - מותר לקנותם ולהשתמש בהם גם בתוך ימים אלו. כאשר ישנה ירידת מחירים או מכירת חיסול של מוצרים וכדומה- מותר לקנותם בימים אלו על מנת להשתמש בהם אחר ט' באב. דבר של מצוה (כגון תפילין) מותר לקנותו בימים אלו.

טיפוח הבית- הספרדים אסורים בצביעת הבית ושיפוצו בדברים שהם משום פינוק והרחבה רק מאחרי ראש חודש אב. אמנם בני אשכנז אסורים בכך כבר מ"ז בתמוז. אמנם כל האמור הוא כאמור דווקא בדברים של הרחבה, אמנם בדברים של צורך- כגון צביעת רטיבות וכדומה או דברים של מצוה- כשיפוח

המשך בעמוד הבא

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

בית הכנסת והרחבתו- הדבר מותר. אמנם גם בן אשכנז שהחל את צביעת ביתו קודם י"ז בתמוז יכול לסיימה בתוך ימי בין המצרים קודם ראש חודש אב. נהגו לשנות מעט בשטיפת רצפת הבית החל מראש חודש אב על מנת לזכור את האבלות, ולכן מן הראוי למעט בחומר הניקוי בו משתמשים לשטיפת הרצפה. כן יש להימנע מעבודות גינון של פיתוח ונוי בימים אלו.

ניגון וריקוד- אין שומעים בימים אלו ניגונים ולא רוקדים. אמנם עד ראש חודש אב ניתן להקל להביא תקליטן או נגן לסעודת מצוה לשם השמחה. בכלל סעודת מצוה כלולים: ברית מילה, פדיון הבן. ניתן ללמוד וללמד נגינה בימים אלו עד השבוע שחל בו תשעה באב בתנאי שלא רוקדים במקביל ללימוד הנגינה. אמנם אדם אשר יישאר באותה רמת לימוד גם אם לא יחזור בבית על מה שלמד- לא ינגן בביתו אחר השיעור.

תספורת וגילוח- יש בדבר חילוק מנהגים בני אשכנז אינם מסתפרים ומתגלחים בימי בין המצרים, אמנם בני ספרד נוהגים כן רק בשבוע שחל בו.

אשה ונערה מותרות בתספורת וגילוח של כל דבר שיש בו משום הסרת גנאי. נער בר-מצוה עד ראש חודש אב מותר להסתפר קודם שיכנס לעול מצוות. ניתן גם לערוך 'חלאקה'-תגלחת לקטן בן שלוש בימים אלו, כשהיו שהחמירו בדבר לדחות את התספורת לאחר תשעה באב. עד שסיים את ל' ימי האבלות מותר בתספורת עד ראש חודש אב. אדם ששפמו מפריע לו באכילתו- מותר לסדרו. מותר לגזז ציפורניו בימים אלו.

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת

עם הרב חיים אידלס

האם אפשר ללכת לברכה ביום ראשון לצורך פיזיותרפיה או להימנע? אדגיש שהצורך גדול.

שאלה |

מותר לכתחילה מכיוון שזה צורך רפואי. אמנם נאסור לאדם שהולך לשם תענוג.

תשובה |

האם במוצ"ש מותר לשיר עם תזמורת בשבע ברכות?

שאלה |

לכבוד שבע ברכות מותר.

תשובה |

אנו מצפים ללידת בת בעזרת ה', האם יהא מותר לי לברך "שהחיינו" בימים אלה?

שאלה |

מותר וחובה, כי זו ברכה שזמנה עובר. כעת אתה שמח שנולדה לך בת, ואי אפשר לדחות את זה לזמן אחר, שלא ניתן לומר לך תחכה ואל תראה את הבת שלך עד שבת קודש. ולכן בברית מילה ופדיון הבן אומרים גם כן ברכת "שהחיינו" (מ"ב תקנא ס"ק צח) כי אין להחמיץ את המצוה.

תשובה |

אגב כבודו, כמובן שאם היה זה בן הברכה הייתה "הטוב והמטיב", שאין בעיה לברכה בימים אלו כמו שכתב ר' יעקב עמדין (הו"ד בשע"ת תקנא סק"י) שאדם שקיבל מתנות יקרות שצריך לברך עליהן "הטוב והמטיב" משום שמועילות גם לו וגם לבני ביתו - מותר לו לברך ברכה זו לכתחילה בכל ימי בין המצרים ואין צריך להמתין לשבת קודש.

הרב אריה לוינ זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

המשק יבוא?

למשק במקומנו? מה אתם חושבים, זה קל או קשה?

שאלות על הפרשה

1. מי הנשים שקיבלו נחלה?
2. על איזה הר עלה משה לראות את הארץ?
3. מה משה מבקש מה'?
4. מי מחליף את משה כמנהיג בני ישראל?
5. במה זכה פנחס?
6. מי היה אביו של פנחס?
7. מה שמות בנותיו של צלפחד?
8. מה המשמעות הנוספת למילה "נאסף"?
9. מה האופי המיוחד למנהיג שיחליף את משה?
10. איך נקבעה חלוקת השבטים לנחלות?

ההכנות לכניסה לארץ ישראל מתחילות בספירת האנשים שיכולים לשמש כצבא, וחלוקת נחלות לכל שבט ושבט. ה' אומר למשה לעלות להר, לפני שימות, לזכות להסתכל על ארץ ישראל, אותה ארץ שבני ישראל תיכף נכנסים אליה אחרי יציאת מצרים, קריעת ים סוף, והמסע הארוך במדבר. בני ישראל נכנסים לארץ המובטחת בלי המנהיג שעבר איתם את כל הדרך. משה דואג לבני ישראל, איך יילכו בדרך חדשה, איך יצליחו בכל האתגרים שמחכים להם. לשם כך הוא מבקש מה' שימצא אדם שיכול להמשיך להוביל את בני ישראל ולהדריך אותם בדרך הנכונה, מישהו שיהיה המחליף שלו. וה' בוחר את יהושע, תלמידו ועוזרו הצמוד של משה. לעיני כל העם סומך משה את ידיו על יהושע ומעביר אליו את המנהיגות.

האם גם קרה לכם שחיותכם הרבה זמן למשה, הייתם צוברים ההכנה ומאמץ גדול ובסוף זה הסתנה או לא קרה?

אפשר שנתבונן בבקשת משה, שמבין שלא יכנס לארץ ישראל, אחרי הדרך הארוכה, ההכנות וההתרגשות והוא חושב מי ידאג להנהיג את בני ישראל ולהמשיך את התפקיד שלו.

תנסו לדמיין איך זה מרגיש בלב ובגוף כשאנחנו צוים החלפת תפקידים, תפקיד שהיה באחריותנו הבית, באימונים או עם חברים, שאהבנו לעשות וצביון אנחנו נותנים למישהו אחר

לזרים יקרים,

גם אתם יכולים ללמוד תשובות לכתיבת המייל:

kids@ish-tsadik.org.il

ומתנה מיוחדת תשלח בדואר לאחד מכם.

הרב אריה ליוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

סיפור לאורו של ר' אריה

ר' אריה ליוין אהב לעזור לכולם. מצא זמן ולב להקשיב ולעזור ללוחם, ובאותו זמן להקשיב לאדם שגנב, לקח דבר שלא שלו ונשלח למשפט. בבוקר עודד אדם שלא נשאר לו הרבה זמן לחיות, ובערב ניחם אשה שבעלה נפטרה. לכולם דאג באותה דרך ורצה לעזור. כולם היו שווים בעיניו, ולא היה אדם שחשוב יותר או פחות מהאחרים, ויחסו לא השתנה במקרה גדול או קטן – את כולם אהב בכל ליבו. ר' אריה הבין כי צרת היחיד היא גם צרת הרבים, ואין פה עניין של דברים גדולים וקטנים. כל אדם עולם מלא, וכל העולם הוא אחד.

בואו נמשיך את האור של ר' אריה בחיים שלנו:

אנחנו יכולים להתבונן סביבנו אם יש מי לעזור לו, זה יכול להיות גם משהו קטן וגם משהו גדול, כמו ר' אריה, שעזר לכל מי שפגש, בין אם קטן ובין אם גדול ובעזרת ה' נזכה להיות כמו ר' אריה.

שבת שלום!